

Žisková zpráva k výstavě

Jiří Marek: Palimpsest

12. 9. – 24. 10. 2025

Kurátor: Tomáš Knoflíček

Trafo Gallery představuje výstavu malíře Jiřího Marka (*1991) s názvem *Palimpsest*, která se soustředí na malbu jako prostor pro reflexi paměti, času a obrazového vnímání. V kontrastu s prchavostí digitálního světa autor skrze vrstvení a odkrývání mapuje vztah mezi viděním, zkušeností a jejich záznamem. Jeho obrazy nevyprávějí jeden příběh, ale nechávají promlouvat nánosy minulých i současných významů, které se navzájem obnažují. Slavnostní zahájení proběhne ve čtvrtek 11. září v 19:00. Více informací najdete na www.trafogallery.cz.

V době, kdy obraz cirkuluje digitálním světem rychlostí datového toku a mizí dřív, než jej stihneme skutečně vnímat, se Jiří Marek uchyluje k malbě především jako k aktu ukotvení. Fyzické dílo pro něj není formálním reliktem, ale způsobem, jak znovu navázat vztah mezi okem, rukou a pamětí – jak se dotknout skutečnosti.

Marek se se zjevným zaujetím probírá rozlehlým terénem kulturní suti, mísí současnost s historickými odkazy, čerpá z osobního i kolektivního vědomí. Při tom všem ale zůstává koncentrovaný. Bere do rukou jednotlivé střepiny reality, každou pečlivě prohlíží a v případě potřeby i oprašuje. Ne však proto, aby jí vrátil punc nového zboží, nýbrž proto, aby ještě více obnažil stopy jejího opotřebení. Autorova fascinace ruinami a snaha fixovat rozpad skrze malířský záznam odráží na jedné straně nejistotu naší existence, na straně druhé je ale nepochybně motivována i zájmem o to, jak věci fungují, potřebou proniknout ke strukturální podstatě jednotlivých forem a skrze minulost s větší jasností nahlížet naši současnost a budoucnost.

Americký výtvarný teoretik a kurátor Douglas Crimp chápal paměť jako heterogenní sediment kulturních nánosů, jehož podoba se neustále reviduje a přepisuje podle aktuálních potřeb a ideologie. K tomu, aby tento typ asynchronního pohybu vystihl, si v eseji *On the Museum's Ruins* a dalších textech osvojil pojem palimpsest, kterým byl původně označován rukopis na pergamentu, jehož starší textová vrstva byla vymazána a nahrazena novou. Proces vymazání však nikdy nebyl natolik úspěšný, aby mezi řádky nového textu neprosvítala písmena, slova či věty toho původního. Čtenář, který vzal palimpsest do rukou, proto nutně nevnímal jen poslední zápis, ale – přinejmenším podvědomě – i fragmentární textové vrstvy pod ním.

V principu podobné se zdá i malířské uvažování Jiřího Marka. Jeho obrazy nehledají původní zdroje, nýbrž struktury významů; sdělují nám – ve shodě s Crimpem –, že pod každým obrazem je vždy ještě jiný obraz. V době krátce pocovidové, kdy se autor ponořil nehlouběji do průzkumu sociální paměti lidstva a jednotlivé synapse usazoval na plátno jako na fotocitlivou desku, se zdálo, že mu v tom bude nápomocná téměř chirurgicky precizní technika. Po nějaké době si ale uvědomil limity tohoto způsobu práce a přiklonil se k metodě, která dílem potlačí jeho techné, na oplátku ale bude v těsnější symbióze s ústředním poselstvím obrazů, a snáze tak vyjádří těkavou esenci paměti, její bytostnou nespolehlivost, zkratkovitost a fragmentárnost. Jinak řečeno, technika mu umožní proměnit v palimpsest i své vlastní plátno. Proces vrstvení a následného vymývání si osvojil už ve škole a vnitřní pochyby ho již dříve často nutily k tomu, aby se ke konkrétním pracím neustále vracel, vršil pentimenti, měnil, korigoval. Od určitého okamžiku ale přestal cítit potřebu tyto stopy zahlazovat. Nespojité pole, tu iluzivní malby s prvky trompe-l'œil, tu materialitu akcentující textury, se mu stala nejen ideálním nosičem asociativního přediva motivů, ale i výmluvnou metaforou jeho přemýšlení obrazem.

Děkujeme partnerům Trafo Gallery: Magistrát hlavního města Prahy, Canadian Medical, Skupina ČEZ, Hospodářské noviny, Art District 7, Art Revue, Radio 1, Wine4You a MOS7 Nápoje / Beverages s.r.o.

Kontakt pro návštěvy a média: Blanka Čermáková (trafogallery@trafogallery.cz, 739 517 758), Alice Hromádka (alice@trafogallery.cz, 725 857 476), Šárka Samková (sarka@trafogallery.cz, 724 349 590), Markéta Jiroušková (marketa@trafogallery.cz, 776 096 825)

Trafo Gallery, Hala 14, Pražská tržnice, Bubenské nábřeží 306/13, Praha 7
tram 1, 12, 14, 25, metro Vltavská (300 m), otevřeno Út–Ne 15–19 h, So 10–19 h
www.trafogallery.cz, IG: trafo_gallery, FB: trafogalerie